

UZASADNIENIE

8 lutego 2017 roku A. W. wniosła pozew przeciwko D. M. i S. M. żądając rozwiązania umowy dożywocia zawartej przez strony 17 marca 2016 roku, zasądzenie kosztów procesu od pozwanych na rzecz powódki oraz przyznanie nieopłaconych kosztów pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm.

Stan faktyczny:

17 marca 2016 roku A. W. zawarła umowę z wnuczką D. M. i jej mężem S. M., w której powódka przeniosła na pozwanych własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy alei (...)wraz z udziałem we współwłasności części wspólnych budynku i innych urządzeń, w zamian za dożywocie w rozumieniu art. 908 kc. D. M. i S. M. zobowiązali się w ramach tej umowy przyjąć powódkę jako domownika, dostarczać jej wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, dokonywać zakupów, prania i sprzątanía, przygotowywać posiłki, a także zapewnić A. W. troskliwą osobistą pomoc i opiekę, a w razie potrzeby świadczyć te pomoc i opiekę przez inne osoby oraz pomoc i opiekę lekarską i pielęgnarską czasie choroby lub niedołęstwa oraz sprawić jej własnym kosztem pogrzeb odpowiadający zwyczajom miejscowym. Ponadto pozwani ustanowili na nabytym lokalu dożywotnią służebność osobistą na rzecz powódki, polegającą na prawie dożywotniego mieszkania i korzystania z całego lokalu przez uprawnioną.

/ odpis umowy – k 7-11 /

Do zawarcia tej umowy doszło z inicjatywy A. W., która już przed marcem 2016 roku korzystała z pomocy sąsiadów, a wcześniej z pomocy świadczonej przez osoby zatrudniane przez MOPS. Powódka nie była wówczas osobą niesamodzielną.

/ zeznania świadka E. G. (1) – k 84, zeznania świadka L. C. – k 84, zeznania powódki – k 84 /

Ani przed zawarciem umowy, ani później żadna ze stron nie miała zamiaru wspólnego zamieszkiwania. Lokal będący przedmiotem umowy nie nadawał się do tego, bo ma zaledwie 27 m², natomiast pozwani z dzieckiem zamieszkują w starym drewnianym budynku, który jest nieocieplony; ich mieszkanie składa się z pokoju i kuchni, ma 40 m², zaś łazienka znajduje się na zewnątrz. Poza tym powódka chciała mieszkać sama. Przed zawarciem umowy strony nie umawiały się co do szczegółów pomocy, jaką pozwani mieli świadczyć powódce. Treść umowy została zredagowana przez notariusza, przed którym umowa była zawierana, i który zapewnił strony, że taka treść daje najlepsze gwarancje powódce.

/ zeznania powódki – k 84, zeznania pozwanych – k 84 /

Po zawarciu umowy A. W. i D. M. umówiły się, że pozwana będzie przyjeżdżać raz w tygodniu aby posprzątać, zrobić zakupy, pójść z pozwaną do lekarza.

/ zeznania świadka A. C. – k 84, zeznania pozwanej – k 84 /

Początkowo pozwana przyjeżdżała do powódki raz w tygodniu po pracy, starała się posprzątać, pomóc babci przy kąpieli, przywoziła zakupy lub wychodziła razem z powódką na zakupy; kilka razy pozwana pojechała z powódką do lekarza.

/ zeznania powódki – k 84, zeznania pozwanej – k 84 /

Z czasem relacje między babcią i wnuczką zaczęły się psuć. Powódka miała pretensje do pozwanej, że przyjeżdża zbyt rzadko; powódce nie podobało się też sprzątanie robione przez pozwaną.

/ zeznania pozwanej – k 84 /

Od czerwca 2016 roku powódka zaczęła uskarżać się na wnuczkę swojej drugiej córce, która od tego czasu zaczęła przyjeżdżać do matki, aby jej pomagać.

/ zeznania świadka E. G. (2) – k 84 /

Ponieważ wizytom pozwanej u powódki towarzyszyły awantury, D. M. ze swoją matką próbowały zorganizować dla A. W. opiekę w MOPS i PCK, jednakże bezskutecznie.

/ zeznania świadka D. M. – k 84, zeznania pozwanej – k 84 /

Wobec narastającego konfliktu między stronami A. M. przestała przyjeżdżać do babci od października 2016 roku.

/ niesporne /

Sąd odmówił mocy dowodowej zeznaniom świadka B. S., ponieważ świadek ten znał jedynie relację pozwanej na temat wzajemnych stosunków między stronami.

Sąd odmówił mocy dowodowej zeznaniom świadka S. K., ponieważ świadek ten powziął wiadomość o umowie stron dopiero na początku 2017 roku, a więc w okresie, gdy relacje między stronami były już bardzo złe, i całą swoją wiedzę posiada z jednostronnego przekazu powódki po tym czasie.

Rozważania prawne:

Podstawą prawną roszczenia powódki jest art. 913 § 2 kc. Z redakcji art. 913 kc, zwłaszcza z poprzedzenia § 2 przepisem zawartym w § 1, wynika wniosek, że rozwiązanie umowy o dożywocie jest środkiem stosowanym w ostateczności, gdy nie jest możliwe zapewnienie w inny sposób ochrony prawnej podmiotowi, który na jej udzielenie zasługuje. Zasadniczym środkiem ochrony uprawnionego z umowy dożywocia, w przypadku wytworzenia się takich stosunków między stronami, że nie można wymagać od nich, aby pozostawały nadal w bezpośredniej styczności, jest zamiana dożywocia na dożywotnią rentę. Natomiast rozwiązanie umowy dożywocia wymaga zaistnienia okoliczności dających się zakwalifikować jako wypadek wyjątkowy.

W niniejszej sprawie nie zaszły żadne okoliczności na tyle rażące, czy nietypowe, które uzasadniałyby przyjęcie, że zaszedł wypadek wyjątkowy. Z pewnością cechy wyjątkowości nie można przypisać sytuacji, w której osoba zobowiązana z umowy dożywocia nie spełnia oczekiwań dożywotnika w zakresie świadczonej pomocy, a z takim przypadkiem mamy do czynienia w tej sprawie, co prowadzi do narastania konfliktu i w efekcie do zaprzestania świadczenia pomocy. Tym bardziej byłoby to nieuzasadnione, że pozwanym nie sposób przypisać złej woli lub działań podejmowanych celowo dla pokrzywdzenia powódki; w każdym razie strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów na takie okoliczności.

Niezależnie od powyższego, na aprobatę zasługuje również pogląd podnoszony w orzecznictwie, i przywołany przez stronę pozwaną, że o bezzasadności żądania dożywotnika rozwiązania umowy przemawia także okoliczność, iż wytworzenie się złych stosunków między stronami zostało przynajmniej częściowo spowodowane zachowaniem samej powódki.

Mając na uwadze przytoczone argumenty Sąd oddalił powództwo.

Biorąc pod uwagę sytuację majątkową i osobistą powódki, Sąd uznał za uzasadnione nie obciążać A. W. kosztami procesu poniesionymi przez pozwanych, na podstawie art. 102 kpc.